

I dag: Full sól 23,54, máni næstur jördini. Í morgin er 1. desember og 1. sunnudagur í adventini, og vit eru í 8. viku á vetri.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐRALAG

NR. 89

LEYGARDAGIN
30. NOVEMBER 1963

36. ÁRG.

Negativur landsstýrismaður

Virkismøguleikar ongan áhuga

Óndskapur Erl. Paturssonur móti Suðuroyingum er nú vorðin so rannur, at hann veit sær ikki hvørji av ringastu vápnum, ið skulu brúkast fyrri at arbeiðsmøguleikarnir á Tvøroyri skulu knesast og at ein líknandi stórfyrirbika sum AT á sinni, ikki skal fáast á totur afur.

Og á sama hátt, sum hann á sinni tók sær fyrri at leggja eftir AT fyrri at knesa arbeiðaranna royndir í felagsskapi við donskum kreftum og bjarga sær úr kreppuni, teir uttan egnu skuld vóru komnir í, so legst hann nú á atlanina um í samvinnu við donskum kreftum, at seta stórvirkir á stovn á Drelnesi.

Tó at harri Arup í riti sínum sigur, at tað er náttúrligt, at landsstýrið vissar sær, sum tífeyt fyrri loyvi at keypa uppiskoytisfisk frá fremmandum skipum, at tann til stórvirkir neyðugi peningar er til stóðis, skrivur Erlendur Patursson í »14. sept.«, at tað ikki hevur verið møgulegt at fáa at vita nakað um hvør, ið stendur aftanfyrri og nakað um peningin, ið talan er um at byggja fyrri á Drelnesi.

Og so fer Erlendur Patursson at ljúgva, at tað eru bara 10.000 kr., sum skulu reisa tær 12,5 miljónirnar — og so grínur hann háandi.

Hann sigur hetta, hóast hann sjálvur í somu grein sigur, at ein stjórnmálinur í tí sokallaða 10.000 króna felagnum, hevur sagt honum, at hann veit einki um Arup'sa ættan, v. o. o. hevur tað felagið einki við hetta at gera.

Hvur nakar hoyrt um slíkan óndskap.

Fyrst sigur landsstýrismaður E. P. kortane — og ger harvið virkið ómøguligt.

Men ikki nógmikið. Samvitskan er alt annað enn góð.

Væl er tað fróði hjá honum at veita Suðuroynni deyðastíng, men hann vil sjálvandi royna at verja seg imóti at verða sligin í hel sjálvur av óndskapi sínum.

Hann kennir nú, at ikki bert Suðuroyingar, men fiskimenn kring Føroyar hava reist seg imóti tilíkingum ógerðum, sum hann ikki hevur smæst við at útinna móti arbeiðaraffjöldini á Tvøroyri, AT og stórvirkisætlanini á Drelnesi.

Og so leggur hann svull omaná sær, og fer at vevja við illgillingum, óánáttum og utspilling av manninum, sum einki annað hevur gjørt honum, enn at siga frá, at hann stendur fyrri eini samtøku, ið hevur í hyggju at at fara undir at byggja stórvirkir.

I Fólkingið

Við Drotningini í dag fer Poul Karbech Mourisen, prentari. Hann er innkallaður at mæta í Fólkinginum sum varamaður hjá Jóhan Nielsen, fólkingingsmanni, sum er vorðin sjúkur, at hann ikki kann røkja starv sitt í løtuni sum fólkingingsmaður.

hann fer við verstu og skítastu dálkan av manninum, hann hevur sýtt at seta stórvirkir á stovn á Drelnesi.

Vit biðja annars lesararnar lesa Arup's umsóknarbræv og bera tað saman við Erlend Paturssonar skrivning í »14. sept.« og vit tørva so ikki at siga fleiri orð um E. P. og hansara gerð. Hon lýsir frá sær sjálvum.

Her er vorðið sum alskur til foyringin í Føroyum, hvørt tað so er fiskimaðurin, arbeiðarin ella fiskivinnan talan er um. Vorðið sum framúr hugur at gera tað liviligt í Føroyum.

Som advokat for og personlig del tager i et konsortium, der under form af et privat selskab eller et dansk aktieselskab med hjemsted på Færøerne har planer om at (Framhald á 2. síðu).

sum vil seta 12,5 milj krónur í byggingar til fiski- og handils-virkir. Men at hann og hansara samtøka má hava rætt til at keypa uppiskoytisfisk, um virki skul kunn fáa nóg nógvan fisk í Føroyum fyrri at tað skal kunn bera seg.

Erlendur segði nei — hann drap við koldum beráddum huga. Hann er so óreinsksettur, at

Loyndarskjøl verða almannakunn-gjörd fyrri bretum

Skjøl frá konfidensiellum samráðingum uttanríkisráðsins og landsstýrisins miðlum, sjómáksmálinum viðvíkjandi, verða av »14. sept.« handað bretum.

Hetta verður gjørt í blaðið fiskimálandstýrismansins E. Patursson, sum á henda hátt gevur fremmandatjóð upplýsingar, sum eiga at verða duldir fyrri teimum til sjómáksspurningurin er enda líga lokin. Tað tykist soleiðis einki skyldumark at vera hjá landsstýrismanninum.

Ber tað ikki brá av landasvik?

Føroyingar allir hava undrast á, hvussu jonkaslig og vesel stóða Erlends Paturssonar og tjóðveldisflokksins hevur verið í sjóverju- og sjómáksmálinum.

Tjóðveldisflokkurin hevði undan valinum bannað uppá, at fyrr skuldi klettarnir stökka, enn nakar av tjóðveldismonnum fara til samráðingar við bretar og enn og minni slaka nakað í tingsins samtykt um at seta sjómákið út á 12 mil tann 27. apríl 1963.

Men hvat hendi?

Jó, Erlendur fleg sum góður drongur hjá Hákonu Djurhuusi,

sum hann undan vólinum hevði skulsett at vera tann, sum hevði sviðið sjómáksmálið dyggilgari enn nakar annar í Føroyum, fleg í donskum flogfari, flogfari ríkisins, fleg til Danmarkar at samráðast við Danin, samráðast um einki minni enn sjómáksmálið.

Og hvussu kláraði hann hesar samráðingar? Stuttligt at hoyrt tað, ið hann har segði, um hann yvirhøvur segði nakað annað enn níkkad. Á hámleikini og heimfólini var hann ið hvussu er í tilíkingum gleðisrúsi, at hann orkaði

Norðoya Javnaðarfelag

hevur fund í kvöld kl. 8 í KFUM.

Norski blaðmaðurin Fridtjof Diesen heldur fyrilestur. Litfilmir úr Føroyum og úrheiminum verða sýndir. Aftaná verður kaffiborðhald.

NEVNDIN.

Bókadagshald

verður leygarkvöldið 30. november kl. 7 í Sjonleikarhúsinum

Bókasýning
Upplæstur
Leikbrot: Maria Stuart
M. A. Jacobsens virðislon

Atgongumerki á 3 kr. fáast í bókabúðunum og við inngongdina.

Bretska fiskimarkið út á 12 mál

Tað hevur leingi verið talað um, at fiskimarkið kring Stóra Bretland skal flytast út á 12 fjórðingar.

Samráðingarnar ið skulu víðgera fiskimarkspurningin verða í næst-um í London — og hóast tað enn ikki er komið fram alment, so venta menn at Bretska stjórnin stuttu tíð fer at kunnger, at fiskimarkið kring Stórabretland, verður flutt út á 12 mál.

Tað kemur to at vera tvørleiki

í Ermasundi, tí har eru ikki 24 mál millum Frakland og Bretland í stóðum.

Teir sum verða meinast rak av útflytingini verða týskir, belgiskir, hælenskir og danskir fiskimenn.

Tað kemur meira og meira fram millum bretska fiskimenn, at Bretland eigur at flyta út tá hini londini longu hava gørt hetta.

Bókadagur er mánadagin

I kvöld hittast vit á kvöldsetu í Sjonleikarhúsinum.

Bókadagurin sjálvur er mánadagin 2. desember tá vit sjálvandi minnst til at ogn okkum føroyskar bókur, tær eru fleiri, sum út eru komnar í hesum ári.

Bókadagurin er fyrst og fremst ein áminning til okkum um at

keypa føroyskar bókur.

Sjálvsagt gera vit tað eisini men vit skulu eisini hava í huga, at hesin dagur minnir okkum á, at vit eiga eina fitta fjöld av skrivandi kvinnum og monnum sum hava uppihildið tann stuðul vit kunna geva teimum.

landsstýri við Erlendi Paturssyni og Hákonu Djurhuusi sum leiðarum gekk við til sama útflytingardag sum íslendingar allso í mars 1964.

Hetta eru brogd Erlends Paturssonar í sjómáksmálinum. (Framhald á 4. síðu)

Føroya Bjór Jólaløl

Jólini merkast í hvørjum.

Okkara vælkenda jólaløl er nú aftur á fíla.

Nogdín er avmarkað, so best er at bileggja í góðari tíð. Bið um FØROYA BJØR JÓLAØL, sjálvandi, beiri fíest ikki.

Sjálvstøðug avlamispen sjón

Fólkapensjónin og avlamispen sjónin hava í mongum forum verið í fylgi, men menn eru av tí áskoðan, at tær veruliga eru so ólíkar, at tær skulu loysast hvør í frá aðrari — gerast tvey sjálvstøðug lið í sosialu löggávu.

Her verður ikki einans talað um broytingar í teimum ymiskum peningahæddunum; men eisini um ikki onnur enn tæy, sum hava mist niður í triðjapartin av arbeiðsevnum skulu koma undir hesa löggávu.

Hin stóri munurin í viðurski- funum hjá avlamispen sjónistum og fólkapensjónistum er tann, at avlamisfólkini ofta hava familju og har undir børn í læru at taka sær av. Her verður tí neyðugt við ser-skildari löggávu.

Ein annar áttur, sum er til umhugsunnar, er skattingin av pensjónunum, tí tað verður hildið órimuligt at gomul og avlami skulu lata skatt av hjálpar, avlami s- ella tilíkingi eykshjálpar, ið latin verður afturat sjálvri grundpensjóni.